

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0187

Úloha investic v rámci politiky soudržnosti při řešení současné krize bydlení

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. září 2025 o úloze investic v rámci politiky soudržnosti při řešení současné krize bydlení (2024/2120(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 3 odst. 3 této smlouvy,
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), zejména na její články 14, 174, 175, 177 a 349, a na její protokol č. 28 o hospodářské, sociální a územní soudržnosti, který uznává, že je zapotřebí pravidelně sledovat pokrok při naplňování hospodářské, sociální a územní soudržnosti, a uvádí, že členské státy jsou ochotny v tomto ohledu prozkoumat všechna nezbytná opatření,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na článek 17 této listiny,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky¹ (dále jen „nařízení o společných ustanoveních“),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1058 ze dne 24. června 2021 o Evropském fondu pro regionální

¹ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>.

rozvoj a o Fondu soudržnosti¹,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013²,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1056 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci³ (FST), jehož cílem je podpořit obyvatele, hospodářství a životní prostředí území, která se potýkají se závažnými socioekonomickými problémy v důsledku přechodu na klimaticky neutrální EU,
- s ohledem na devátou zprávu Komise o hospodářské, sociální a územní soudržnosti z března 2024,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv OSN, zejména na její článek 8 a čl. 25 odst. 1,
- s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran (COP21) Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v Paříži (Pařížská dohoda),
- s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením, která vstoupila pro EU v platnost dne 22. ledna 2011 v souladu s rozhodnutím Rady 2010/48/ES ze dne 26. listopadu 2009 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením Evropským společenstvím⁴,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“)⁵,
- s ohledem na Ženevskou chartu OSN o udržitelném bydlení a na její cíl, jímž je „zajistit všem přístup k důstojnému, odpovídajícímu, cenově dostupnému a zdravému bydlení pro všechny“,
- s ohledem na revidovanou Evropskou sociální chartu Rady Evropy, a zejména na její článek 31 o právu na bydlení,

¹ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>.

² Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>.

³ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>.

⁴ Úř. věst. L 23, 27.1.2010, s. 35, ELI:
[http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj).

⁵ Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 s názvem „Renovační vlna pro Evropu – ekologické budovy, nová pracovní místa, lepší životní úroveň“ (COM(2020)0662), podle něhož má být do roku 2030 renovováno 35 milionů budov,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1028 ze dne 11. dubna 2024 o shromažďování a sdílení údajů týkajících se služeb v oblasti krátkodobých pronájmů ubytování a o změně nařízení (EU) 2018/1724¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1275 ze dne 24. dubna 2024 o energetické náročnosti budov² (směrnice o energetické náročnosti budov),
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. června 2018 o politice soudržnosti a oběhovém hospodářství³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2021 o zvrácení demografických trendů v regionech EU s využitím nástrojů politiky soudržnosti⁴,
- s ohledem na Územní agendu 2030 – budoucnost pro všechny oblasti, která byla schválena dne 1. prosince 2020 na neformálním setkání ministrů odpovědných za územní plánování, územní rozvoj a územní soudržnost,
- s ohledem na agendu v oblasti partnerství zaměřeného na bydlení v rámci městské agendy EU z prosince 2018,
- s ohledem na dokument nazvaný „Nová Lipská charta – transformační síla měst pro společné blaho“, který byl přijat na neformální ministerské schůzi o městských záležitostech dne 30. listopadu 2020,
- s ohledem na Novou agendu pro města, kterou přijalo OSN dne 20. října 2016,
- s ohledem na Lisabonskou deklaraci o Evropské platformě pro boj proti bezdomovectví, kterou dne 21. června 2021 podepsaly orgány EU, členské státy a sociální partneři,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, který v listopadu 2017 vyhlásila Evropská rada, Evropský parlament a Evropská komise, a zejména na jeho zásadu č. 19 „bydlení a pomoc pro osoby bez

¹ Úř. věst L, 2024/1028, 29.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1028/oj>.

² Úř. věst L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>.

³ Úř. věst. C 28, 27.1.2020, s. 40.

⁴ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 125.

domova“ a zásadu č. 20 „přístup k základním službám“,

- s ohledem na devátý přehled vyloučení z přístupu k bydlení v Evropě 2024, který v srpnu 2024 zveřejnily Evropská federace národních organizací pracujících s osobami bez domova (FEANTSA) a nadace Fondation Abbé Pierre,
- s ohledem na zelenou knihu o stárnutí – podpora mezigenerační solidarity a odpovědnosti, kterou Komise zveřejnila dne 27. ledna 2021 (COM(2021)0050),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. října 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů“ (COM(2020)0620),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. září 2021 s názvem „Nový Evropský Bauhaus – Estetika, udržitelnost, pospolitost“ (COM(2021)0573),
- s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o přístupu k důstojnému a dostupnému bydlení pro všechny¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2020 o řešení míry bezdomovectví v EU²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. září 2022 o Novém evropském Bauhausu³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. února 2022 o výzvách pro městské oblasti v období po skončení pandemie COVID-19⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. července 2023 o finanční činnosti Evropské investiční banky – výroční zpráva za rok 2022⁵,
- s ohledem na projekt sítě ESPON nazvaný „Přístup k cenově dostupnému a kvalitnímu bydlení pro všechny“,
- s ohledem na soubor nástrojů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj pro politiku v oblasti bydlení týkající se decentralizace / fragmentace odpovědnosti za sociální bydlení,
- s ohledem na zprávu Enrica Letty z dubna 2024 nazvanou „Mnohem více než jen trh“ („Much more than a market“),
- s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze září 2024 nazvanou

¹ Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 145.

² Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 2.

³ Úř. věst. C 125, 5.4.2023, s. 56.

⁴ Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 2.

⁵ Úř. věst. C, C/2024/4006, 17.7.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/4006/oj>.

„Budoucnost evropské konkurenceschopnosti“,

- s ohledem na zprávu německého Spolkového institutu pro výzkum v oblasti stavebnictví, urbanismu a územního rozvoje zveřejněnou v roce 2022 s názvem „Politiky v oblasti bydlení v EU“,
- s ohledem na zprávu Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek ze dne 18. října 2023 nazvanou „Odstranění rozdílů mezi městskými a venkovskými oblastmi: řešení nerovností a posílení postavení komunit“,
- s ohledem na publikaci Eurostatu s názvem „Bydlení v Evropě – vydání z roku 2024“,
- s ohledem na prohlášení ministrů EU odpovědných za politiku v oblasti bydlení přijaté v Nice dne 8. března 2022,
- s ohledem na prohlášení z Gijónu přijaté na neformálním ministerském zasedání o bydlení a rozvoji měst konaném ve dnech 13.–14. listopadu 2023,
- s ohledem na prohlášení z La Hulpe o budoucnosti evropského pilíře sociálních práv, které podepsali orgány EU, sociální partneři a zástupci občanské společnosti dne 16. dubna 2024,
- s ohledem na prohlášení z Lutychu, které vypracovali a podepsali evropští nestátní aktéři, včetně měst a regionů, nevládních organizací, organizací, výzkumných pracovníků, zástupců občanské společnosti a podniků, na evropské konferenci ministrů pro politiku v oblasti bydlení v rámci belgického předsednictví Rady dne 5. března 2024,
- s ohledem na zprávu Evropské investiční banky (EIB) ze dne 7. února 2024 nazvanou „Zpráva EIB o investicích 2023/2024“
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 17. dubna 2024 nazvané „Inteligentní, udržitelné a cenově dostupné bydlení jakožto nástroj, s jehož pomocí mohou místní orgány čelit četným výzvám“¹,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 5. prosince 2024 nazvané „Důstojné, udržitelné a cenově dostupné sociální bydlení v EU“²,
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 14. května 2025 nazvané „Úloha měst a regionů v Evropském plánu

¹ Úř. věst. C, C/2024/3667, 26.6.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/3667/oj>.

² Úř. věst. C, C/2025/771, 11.2.2025, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2025/771/oj>.

dostupného bydlení“,

- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 21. listopadu 2024 nazvané „Obnovená politika soudržnosti v období po roce 2027, která nikoho neopomíjí“¹,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. března 2025 nazvané „Plán pro práva žen“ (COM(2025)0097),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. června 2022 o ostrovech EU a politice soudržnosti: současná situace a budoucí výzvy².
 - s ohledem na pověřovací dopis ze dne 17. září 2024 určený Danu Jørgensenovi, komisaři pro energetiku a bydlení,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A10-0139/2025),
- A. vzhledem k tomu, že členské státy si ponechávají pravomoc, pokud jde o politiku bydlení, avšak ta je ovlivněna evropským legislativním a regulačním rámcem;
- B. vzhledem k tomu, že přístup k odpovídajícímu bydlení a právo na sociální pomoc a pomoc v oblasti bydlení jsou základním lidským právem zakotveným v člancích 7 a 34 Listiny základních práv Evropské unie, v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že bydlení je základním předpokladem pro to, aby byla zaručena lidská důstojnost, sociální začlenění a ekonomická účast; vzhledem k tomu, že 17 % obyvatel Evropy žije v domovech, které nejsou dostatečně prostorné; vzhledem k tomu, že evropský pilíř sociálních práv má potenciál zlepšit život lidí v EU, mj. prostřednictvím politik v oblasti bydlení;
- C. vzhledem k tomu, že v posledních letech vzrostly ceny rezidenčních nemovitostí v EU v průměru o 48 %, zejména v důsledku prudkého nárůstu cen stavebních prací u nových bytů a domů v letech 2010 až 2023, vyšších hypotečních sazeb, poklesu ve stavebnictví a renovacích, které mají omezenou nabídku, nárůstu nákupu nemovitostí jako investice za účelem vytváření dodatečných příjmů a nedostatku vhodných politik na trhu s bydlením; vzhledem k tomu, že tuto situaci dále zhoršily byrokratické překážky a nedostatečné investice do sociálního, cenově dostupného, veřejného a neziskového bydlení;

¹ Úř. věst. C, C/2025/285, 24.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/285/oj>.

² Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 48.

- D. vzhledem k tomu, že nedávný exponenciální růst trhu s krátkodobými pronájemy negativně ovlivnil místní komunity v oblíbených turistických destinacích v důsledku nedostatku dostupného bydlení, což přispělo k gentrifikaci, sociálnímu vyloučení a zvýšení cen pronájmů;
- E. vzhledem k tomu, že špatné plánování a projekty ve veřejné oblasti, stále větší rozrůstání měst a nevhodné využívání půdy vedly ke ztrátě kvality budov v celé Evropě;
- F. vzhledem k tomu, že růst životních nákladů v roce 2023 prohloubil krizi v oblasti bydlení, kdy náklady na bydlení v EU překročily hranici 40 % disponibilního příjmu v případě 10,6 % domácností ve městech a 7 % domácností ve venkovských oblastech¹; vzhledem k tomu, že míra příliš vysokých nákladů na bydlení byla ve městech v jižních a severních členských státech velmi vysoká;
- G. vzhledem k tomu, že podle průzkumu Eurobarometr z července 2024 byly obavy z rostoucích cen, životních nákladů a ekonomické situace hlavními důvody, které vedly lidi k účasti ve volbách do Evropského parlamentu;
- H. vzhledem k tomu, že úspěšná politika EU a členských států v oblasti bydlení by měla být založena na aktuálních, spolehlivých, komplexních a harmonizovaných údajích týkajících se cen bytových nemovitostí, transakcí s nemovitostmi, skutečného vlastnictví, vlastnických struktur, podílu veřejného, neziskového a soukromého bydlení, kvality bydlení a dopadů na životní prostředí;
- I. vzhledem k tomu, že nedostupnost bydlení postihuje stále větší část populace a má nepřiměřený dopad na domácnosti s nízkými a středními příjmy; vzhledem k tomu, že rychle rostoucí ceny nájmu v mnoha regionech EU prohlubuje nejistotu v oblasti bydlení a sociální vyloučení, zejména v některých městských centrech a oblastech se silným cestovním ruchem;
- J. vzhledem k tomu, že opatření přijatá veřejnými orgány k řešení tlaků na nájemné v oblastech se silným cestovním ruchem by mohla přispět ke zvýšení nabídky cenově dostupného bydlení v celé EU; vzhledem k tomu, že tato opatření mohou nabídnout řešení lidem, kteří v oblastech se silnými cestovním ruchem pracují nebo studují;
- K. vzhledem k tomu, že cíl uhlíkově neutrální Evropy nejpozději do roku 2050 by měl být spojen s cílem spravedlivé transformace; vzhledem k tomu, že znečištění ovzduší a vody, nedostatek vody a energetická chudoba jsou v mnoha méně rozvinutých regionech obecně stále

¹ Evropský parlament, „Rostoucí náklady na bydlení v EU: fakta (infografika)“, 17. října 2024, <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20241014STO24542/rising-housing-costs-in-the-eu-the-facts-infographics>.

příliš vysoké;

- L. vzhledem k tomu, že probíhající krize v oblasti bydlení v celé EU prohlubuje sociální vyloučení tím, že stále více ztěžuje přístup k cenově dostupnému, odpovídajícímu, bezpečnému, přístupnému a energeticky účinnému bydlení, zejména pro zranitelné skupiny, včetně etnických menšin; vzhledem k tomu, že navzdory hospodářskému růstu v některých regionech mzdy ne vždy drží krok s rostoucími náklady na bydlení, což vede k nárůstu počtu „chudých pracujících“, kteří si nemohou dovolit odpovídající bydlení; vzhledem k tomu, že rostoucí náklady a nedostatek dostupného bydlení vedou k tomu, že mnoho jednotlivců a rodin v těchto zranitelných skupinách čelí finančnímu tlaku a nestabilitě; vzhledem k tomu, že tato situace rovněž brání mobilitě pracovních sil a účasti na společenském životě, zejména v případě osob, kterým již hrozí marginalizace;
- M. vzhledem k tomu, že EU v současnosti nedosahuje pokroku při plnění svého závazku, kterým je ukončit bezdomovectví do roku 2030, a že je třeba ke splnění tohoto cíle vyvinout větší úsilí; vzhledem k tomu, že podle odhadů činil v roce 2024 počet osob bez domova v Evropě téměř 1,3 milionu, včetně 400 000 dětí; vzhledem k tomu, že celkový počet osob bez domova od roku 2008 roste v důsledku zhoršující se krize bydlení a rostoucí nerovnosti, což neúměrně postihuje nejzranitelnější a marginalizované komunity;
- N. zdůrazňuje, že ochrana soukromého vlastnictví je uznána v článku 17 Listiny základních práv Evropské unie; vzhledem k tomu, že nerespektování vlastnictví má dopad zejména na komunity a vlastníky malých nemovitostí; vzhledem k tomu, že veřejné orgány členských států nesou odpovědnost za řešení práv vlastníků a potřeb zranitelných domácností a rodin, které se týkají bydlení;
- O. vzhledem k tomu, že investice do veřejného, sociálního a neziskového bydlení by měly být vyloučeny z fiskálních omezení;
- P. vzhledem k tomu, že osoby se zdravotním postižením často čelí nepřiměřeným překážkám v přístupu k cenově dostupnému a udržitelnému bydlení; vzhledem k tomu, že nedostupnost bydlení prohlubuje sociální vyloučení a brání osobám se zdravotním postižením v samostatném životě a plném zapojení do společnosti; vzhledem k tomu, že demografické změny v Evropě vyžadují, aby politiky soudržnosti upřednostňovaly rozvoj uzpůsobeného bydlení, které bude odpovídat potřebám stárnoucí populace a osob se zdravotním postižením a zajistí jak dostupnost, tak inkluzivitu; vzhledem k tomu, že investice do politiky soudržnosti by měly do všech programů v oblasti bydlení zahrnout hledisko zdravotního postižení, aby se zajistily rovné příležitosti pro všechny občany;
- Q. vzhledem k tomu, že v současné době neexistuje v EU žádná společná definice „dostupného bydlení“; vzhledem k tomu, že pojem

dostupného bydlení je formulován jako „kontinuum bydlení“, které zahrnuje sociální bydlení, cenově dostupné nájemní bydlení a cenově dostupné vlastnické bydlení; vzhledem k tomu, že tato skutečnost, že v současnosti neexistuje žádná společné definice, může být překážkou pro dodatečné investice v této oblasti;

- R. vzhledem k tomu, že politiky EU nepřímo ovlivňují bydlení prostřednictvím předpisů týkajících se požadavků na energetickou účinnost, udržitelnost životního prostředí, hospodářskou soutěž a státní podporu, nebo právních předpisů EU ovlivňujících náklady na výstavbu a její rychlost;
- S. vzhledem k tomu, že sociální bydlení zahrnovalo v roce 2021 více než 14 milionů bytů, tj. 8 % celkového bytového fondu v EU; vzhledem k tomu, že podíl sociálního bydlení na celkovém bytovém fondu se od roku 2010 snížil o 3 procentní body, ačkoli počet zranitelných osob, jako jsou osoby bez domova a migranti, výrazně vzrostl; vzhledem k tomu, že tento pokles souvisí se zpomalením výstavby nových sociálních bytů a s privatizací stávajícího bytového fondu, kdy se sociální byty mění na tržní nájemní bydlení;
- T. vzhledem k tomu, že přístup k půdě je základním předpokladem pro rozvoj dostupného a neziskového bydlení; vzhledem k tomu, že členské státy a místní orgány hrají klíčovou roli při ovlivňování využití půdy prostřednictvím územního plánování a regulačních nástrojů; vzhledem k tomu, že je třeba vytvořit a zavést vhodné kontrolní mechanismy, které zajistí, aby byl odpovídající podíl půdy vyhrazen pro projekty neziskového a cenově dostupného bydlení; vzhledem k tomu, že taková opatření mají zásadní význam pro zastavení spekulativních tlaků a zajištění dlouhodobé udržitelnosti, cenové dostupnosti a inkluзивity při rozvoji měst;
- U. vzhledem k tomu, že právní nejistota a byrokracie, pokud jde o pravidla EU pro státní podporu, jsou hlavní překážkou pro investování finančních prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) do cenově dostupného bydlení a že by Komise měla provést reformu svého rozhodnutí o službách obecného hospodářského zájmu z roku 2011¹ s cílem rozšířit oblast působnosti pravidel nad rámec sociálního bydlení a přispět k cenové dostupnosti bydlení;
- V. vzhledem k tomu, že finanční prostředky v rámci politiky soudržnosti EU a finanční nástroje EIB jsou velmi důležitými zdroji investic EU, které mají zvýšit nabídku sociálního a cenově dostupného bydlení

¹ Rozhodnutí Komise 2012/21/EU ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (Úř. věst. L 7, 11.1.2012, s. 3, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21(1)/oj)).

v EU a jejích regionech, a podporují integrované zásahy k zajištění větší cenové dostupnosti bydlení i sociální soudržnosti na městské a venkovské úrovni; vzhledem k tomu, že celková podpora EU ve výši 7,5 miliardy EUR přidělená na bydlení v rámci politiky soudržnosti představuje přibližně 2 % z celkového příředu politiky soudržnosti na období 2021–2027 ve výši 379 miliard EUR; vzhledem k tomu, že podle ekonomické analýzy vypracované v rámci zprávy EIB na období 2024–2025 se mezera v investicích do cenově dostupného bydlení odhaduje na 270 miliard EUR ročně; vzhledem k tomu, že finanční prostředky politiky soudržnosti by měly být vynakládány strategicky a prostřednictvím účinných a transparentních postupů; vzhledem k tomu, že veřejné prostředky by měly být doplněny přilákáním soukromých investic;

- W. vzhledem k tomu, že investice do bydlení v rámci politiky soudržnosti by měly vycházet z důkladného posouzení trhů s bydlením, aby se předešlo nezamýšleným účinkům, přičemž je třeba zohlednit potřeby domácností a prahy dostupnosti a upřednostňovat obživu nejzranitelnějších skupin, mimo jiné osob se zdravotním postižením, osob bez domova, osob žijících v nevyhovujícím nebo nejistém bydlení, osob se zvláštními potřebami, včetně žen, mladých a starších osob, rodičů samoživitelů a pracovníků, domácností a rodin s nízkými a středními příjmy;
- X. vzhledem k tomu, že sociální a dostupné bydlení je financováno především státními, regionálními a místními orgány a konečnými uživateli bydlení; vzhledem k tomu, že nástroje financování EU jsou často příliš složité nebo nedostatečně přizpůsobené místním potřebám, což omezuje přístup měst a obcí; vzhledem k tomu, že to brání účinnému provádění politiky bydlení, zejména pro zranitelné skupiny; vzhledem k tomu, že místní a regionální orgány jakožto klíčoví aktéři sociálního a hospodářského rozvoje by měly být do utváření investic do bydlení v rámci politiky soudržnosti plně zapojeny;
- Y. vzhledem k tomu, že politika soudržnosti je hlavním investičním nástrojem EU pro udržitelný hospodářský a sociální rozvoj v celé EU a významně přispívá k boji proti změně klimatu a k Zelené dohodě pro Evropu, jakož i k plnění cílů udržitelného rozvoje; vzhledem k tomu, že odvětví stavebnictví by mělo přijmout oběhové a regenerační modely; vzhledem k tomu, že budovy se na spotřebě energie v EU podílejí přibližně 40 % a na emisích CO₂ 36 %, a proto je jejich dekarbonizace prostřednictvím rozsáhlých renovací nezbytná; vzhledem k tomu, že rostoucí náklady na bydlení a energie zdůrazňují naléhavou potřebu cenově dostupného, veřejného nebo neziskového bydlení a rozsáhlé renovace, které by snížily energetickou chudobu; vzhledem k tomu, že tyto investice musí podporovat ekologická řešení šetrná ke klimatu a být v souladu s cíli EU v oblasti životního prostředí;

- Z. vzhledem k tomu, že evropský právní rámec pro klima zahrnuje právní cíl, aby EU dosáhla klimatické neutrality do roku 2050, a stanoví průběžný cíl, jímž je snížit čisté emise skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovní v roce 1990;
- AA. vzhledem k tomu, že Parlament vyzývá k řešení, které by zlepšilo legislativní a finanční rámec na úrovni EU, aby se usnadnily investice do sociálního a dostupného bydlení a zajistilo se, že každý občan bude moci uplatňovat své právo na volný pohyb i právo zůstat ve svém regionu (dále jen „právo zůstat“);
- AB. vzhledem k tomu, že podle údajů Eurostatu z roku 2021 žilo v EU 49 % mladých lidí ve věku 18–34 let se svými rodiči, a to kvůli vysokým nákladům na bydlení, obtížnému přístupu k hypotékám a nejistotě zaměstnání, což svědčí o potřebě politik zaměřených na řešení nejistoty v oblasti bydlení, a pouze 17 % studentů mělo přístup k ubytování pro studenty; vzhledem k tomu, že tato krize v oblasti bydlení oddaluje přechod mladých lidí do dospělosti, omezuje jejich rozvoj a má dopad na mezigenerační spravedlivost; vzhledem k tomu, že politika soudržnosti by zlepšením přístupu k cenově dostupnému bydlení měla podporovat zásadu práva zůstat, zejména pokud jde o mladé lidi;
- AC. vzhledem k tomu, že méně rozvinuté regiony i nadále neúměrně postihuje odliv mozků, což má dlouhodobé důsledky pro soudržnost a budoucnost EU; vzhledem k tomu, že investice do renovace bydlení a základních služeb ve venkovských oblastech jsou pro prevenci odlivu odborníků z venkova a pro udržení talentů zásadní;
- AD. vzhledem k tomu, že současnou krizi dostupnosti bydlení zhoršila pandemie COVID-19 a ruská válečná agrese proti Ukrajině, které vyvolaly další tlak na náklady na bydlení v důsledku zvýšení vstupních nákladů a narušení dodavatelského řetězce; vzhledem k tomu, že rozdíl mezi nabídkou a poptávkou po bydlení se prohloubil v důsledku významné role, kterou sehráli spekulanti při zvyšování cen bydlení a vytváření bublin na trhu s nemovitostmi, jakož i v důsledku nedostatku veřejných investic do dostupného a sociálního bydlení v posledních desetiletích;
- AE. vzhledem k tomu, že iniciativa Nový evropský Bauhaus podporuje nové paradigma pro stavební prostředí, jehož základními aspekty jsou estetická hodnota, udržitelnost a pospolitost, kterých by mělo být dosaženo prostřednictvím architektury, designu a územního plánování; vzhledem k tomu, že v reakci na klimatickou krizi, sociální nerovnosti, rostoucí životní náklady a dopad války a přírodních katastrof by Nový evropský Bauhaus měl rovněž sloužit jako nástroj, který pomůže prosadit nové pojetí našeho veřejného a soukromého prostoru a jeho přizpůsobení současným a budoucím výzvám;

Přehled současné krize v oblasti bydlení v EU

1. je si vědom toho, že EU prochází vážnou krizí v oblasti bydlení, která není jen sociálním, ale také hospodářským problémem, který prohlubuje stávající nerovnosti a brání naplňování základních práv občanů; dále konstatuje, že ačkoli jsou obzvláště postiženy městské a průmyslové oblasti, krize v oblasti bydlení se týká všech regionů, zejména těch, které jsou trvale geograficky znevýhodněny, jako jsou venkovské a vnitrozemské oblasti, ostrovy, nejvzdálenější regiony, příhraniční regiony s vysokým počtem obyvatel dojíždějících za prací a pobřežní a odlehlé oblasti, zejména ty, které jsou ohroženy demografickým poklesem; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí individualizovaná řešení a investice v rámci politiky soudržnosti, které by řešily jejich specifické potřeby a odrážely jejich jedinečné socioekonomické a zeměpisné podmínky a zároveň respektovaly právo občanů zůstat ve svém domovském regionu, pokud si to tak přejí, neboť bydlení má zásadní význam pro zaručení lidské důstojnosti, sociálního začlenění a účasti na hospodářském životě; konstatuje, že nedostatek odpovídajícího bydlení může odrazovat pracovníky od vstupu na regionální trh práce a přispívat k pastem regionálního rozvoje;
2. je si vědom toho, že bytová krize se v celé Evropě neprojevuje jednotně, ale v jednotlivých regionech se výrazně liší; konstatuje, že venkovské oblasti EU pokrývají 83 % území EU a žije v nich přibližně 137 milionů osob; upozorňuje na to, že tyto osoby čelí obrovským problémům v oblasti bydlení, které souvisejí zejména se stavem stávajícího bytového fondu, omezeným přístupem k nové výstavbě a vylidňováním; uvědomuje si, že nedostatečná veřejná infrastruktura ve venkovských oblastech, včetně bydlení, snižuje atraktivitu těchto oblastí pro občany, a zdůrazňuje, že politika soudržnosti by mohla být významným nástrojem pro přilákání Evropanů do venkovských oblastí, zejména pokud by se zaměřila na řešení nedostatku bydlení a demografického vývoje, včetně stárnoucí populace; upozorňuje na specifické problémy v oblasti bydlení, s nimiž se potýkají střední a malé obce, jako je omezený přístup k finančním zdrojům, nedostatečná infrastruktura a omezená institucionální kapacita; v této souvislosti navrhuje zvýšit dostupnost přizpůsobeného bydlení pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby, které umožňuje vést nezávislý život a zároveň podporuje sociální interakci, mezigenerační podporu a smysl pro komunitu v boji proti nežádoucí osamělosti; vyzývá proto Komisi, aby v rámci politiky soudržnosti vypracovala cílené strategie, které by řešily specifické výzvy, jimž čelí venkovské oblasti, jako jsou neobsazené budovy, a potřebu energeticky účinných renovací, bydlení s nulovými čistými emisemi a podpory modelů vícegeneračního bydlení s cílem zabránit vylidňování venkova a zajistit územní soudržnost, a poskytnout tak příjemcům podmínky nezbytné k výkonu jejich práva zůstat;
3. zdůrazňuje, že krize v oblasti bydlení v EU je obzvláště závažná na ostrovech a v nejvzdálenějších regionech, kde situaci ještě zhoršují strukturální a zeměpisná omezení, spekulativní tlak spojený

s cestovním ruchem a nedostatek veřejného bydlení; zdůrazňuje, že je nezbytné přijímat v rámci politiky soudržnosti opatření přizpůsobená těmto specifickým skutečnostem v souladu s články 174 a 349 SFEU; upozorňuje na to, že ostrovy čelí trvalému znevýhodnění, které brání územní, sociální a hospodářské konvergenci, což vyžaduje posílené financování soudržnosti a cílené politiky bydlení; zdůrazňuje skutečnost, že investice do bydlení musí být doprovázeny lepší infrastrukturou v oblasti zdravotnictví, vzdělávání, veřejných služeb a konektivity, aby se ostrovy a nejvzdálenější regiony staly atraktivními a zajistilo se, aby lidé mohli uplatňovat své právo zůstat ve svém regionu;

4. je přesvědčen, že sladěním politik v oblasti bydlení s politikou soudržnosti lze dosáhnout významného pokroku při řešení regionálních a sociálních rozdílů, demografických problémů a krize v oblasti bydlení a při zajišťování vyváženého regionálního rozvoje v celé EU a jejích městech a regionech; zdůrazňuje, že politika soudržnosti není jediným řešením krize bydlení a že musíme prozkoumat, jaké další nástroje a zdroje financování EU a soukromé investice, včetně EIB, mohou pomoci krizi řešit; zdůrazňuje potřebu politik, které motivují zapojení soukromého sektoru a investice do nemovitostí, aby se zvýšila dostupnost bydlení;
5. vyzývá Komisi a členské státy, aby podněcovaly partnerství veřejného a soukromého sektoru v projektech výstavby bydlení, včetně rozvoje infrastruktury na vhodných pozemcích a opětovného využití nedostatečně využívaných veřejných budov, a to s plným využitím fondů politiky soudržnosti a dalších finančních nástrojů podporovaných EIB; podporuje vytvoření specializované investiční facility EIB na financování cenově dostupné a udržitelné výstavby a renovace bydlení a zlepšení energetické účinnosti; dále doporučuje vytvořit pobídky a inovativní finanční nástroje pro využití investic soukromého sektoru v projektech dostupného bydlení, které by doplňovaly veřejné financování; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby mechanismy financování EU poskytovaly odpovídající finanční podporu pronajímatelům, drobným vlastníkům nemovitostí a developerům s cílem modernizovat stávající bytový fond a rozšířit možnosti cenově dostupného bydlení a zároveň zachovat rovnováhu mezi veřejným a soukromým sektorem;
6. vítá oznámení Komise, podle něhož bude v rámci chystaného Evropského plánu dostupného bydlení vytvořena investiční platforma EU pro dostupné a udržitelné bydlení, na které bude EIB spolupracovat s evropskými národními podpůrnými bankami a mezinárodními finančními institucemi s cílem rozvíjet nové možnosti financování dostupného a udržitelného bydlení, využívat další prostředky z politiky soudržnosti a také národní, regionální a místní rozpočty a veřejné i soukromé investice a poskytovat poradenské individualizované služby a podporu ve všech fázích projektového cyklu i mimo něj; zdůrazňuje, že tato platforma by měla

být koordinována s Evropskou platformou pro boj proti bezdomovectví (EPOCH), aby se posílil boj proti bezdomovectví prostřednictvím integrovaných strategií na úrovni EU; doporučuje, aby EIB spolupracovala s řídicími orgány v rámci politiky soudržnosti na vývoji finančních nástrojů, které zajistí dlouhodobé investice do sociálního a dostupného bydlení; zdůrazňuje, že v zájmu rozvoje dostupného a sociálního bydlení by neziskové developerské společnosti a družstva a místní orgány měly mít přístup k dlouhodobým úvěrům s nízkou úrokovou sazbou;

7. je si vědom toho, že odvětví stavebnictví, které hraje klíčovou úlohu při řešení krize v oblasti bydlení tím, že provádí stavební a renovační práce zajišťující větší udržitelnost bydlení, je jednou z hlavních profesních skupin, které trpí nedostatkem pracovních sil, a vyzývá k přijetí cílených opatření ke zlepšení pracovních podmínek a podmínek bydlení pracovníků ve stavebnictví; vyzývá rovněž Komisi a členské státy, aby k řešení nedostatku kvalifikovaných pracovníků ve stavebním a renovačním sektoru plně využívaly fond ESF+ , přičemž je třeba si uvědomit, že rozšířená a vysoce kvalifikovaná pracovní síla má zásadní význam pro zvýšení nabídky bydlení, zlepšení cenové dostupnosti a podporu konkurenceschopnosti a inovací v evropském stavebním průmyslu, k čemuž by mohly napomoci zejména nově vznikající podniky zaměřené na výzkum nových materiálů;
8. vyzývá proto Komisi a členské státy, aby využívaly fond ESF+ k podpoře odborného vzdělávání a programů zvyšování kvalifikace a rekvalifikace, aby pracovníci získali potřebné odborné znalosti v oblasti energeticky účinného stavebnictví, udržitelné renovace bydlení a nových stavebních technologií; považuje za zásadní, aby kvalifikace a vnitrostátní pracovněprávní předpisy v odvětví stavebnictví přispívaly k řešení dlouhodobého nedostatku pracovních sil v členských státech; kromě toho si dobře uvědomuje, kolik práce a úsilí vynakládají ve stavebnictví osoby samostatně výdělečně činné, které jsou v tomto odvětví hlavní pracovní silou, a vyžadují proto zvláštní ochranu;
9. upozorňuje na to, že nedostatek cenově dostupného bydlení se také stále více stává překážkou mobility pracovních sil v rámci EU, neboť pracovníci, zejména mladí odborníci, kritičtí pracovníci a osoby s nízkými příjmy, mají problém najít odpovídající, důstojné a cenově dostupné bydlení v blízkosti svého pracoviště, což prohlubuje sociální a ekonomické nerovnosti mezi regiony a členskými státy; navrhuje, aby financování podporovalo také dočasná řešení bydlení pro mobilní pracovníky, studenty a mladé rodiny s cílem posílit sociální soudržnost a ekonomickou mobilitu;
10. připomíná závazek Komise předložit první evropský plán cenově dostupného bydlení na podporu členských států při řešení hlavních příčin krize v oblasti bydlení a zdůrazňuje, že do jeho přípravy musí

být zapojeny místní a regionální orgány i občanská společnost, aby odrážel realitu vycházející z jejich zkušeností; zdůrazňuje, že plán by měl zahrnovat konkrétní opatření a individualizované služby k řešení základních příčin bezdomovectví, jako je model „bydlení jako priorita“, a to způsobem, který doplní finanční nástroje EU a bude v souladu se závazky přijatými v rámci platformy EPOCH;

11. vyzývá Komisi a členské státy, aby v současné situaci selhání trhu s bydlením a s ohledem na vnější okolnosti podporovaly veřejné investice, a to zejména investice do sociálního bydlení prostřednictvím politiky soudržnosti a finančních nástrojů, jako jsou půjčky, záruky a kapitál v oblasti sociálního a cenově dostupného bydlení, včetně cenově dostupného studentského bydlení; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit vztah mezi politikou soudržnosti a správou ekonomických záležitostí EU a zároveň se vyhnout represivnímu přístupu; zdůrazňuje, že evropský semestr by podle článků 174 a 175 SFEU měl být v souladu s cíli politiky soudržnosti, neboť mají zásadní význam pro budoucí a dlouhodobý společenský blahobyt;
12. vyzývá Komisi, aby navrhla standardní režimy státní podpory, které by usnadnily rychlé schvalování podpůrných opatření na vnitrostátní úrovni, případně na úrovni EU; zdůrazňuje, že je třeba posílit nástroje technické pomoci v rámci politiky soudržnosti s cílem zlepšit porozumění pravidlům státní podpory, která se vztahují na poskytovatele sociálního, veřejného, neziskového a družstevního bydlení, a podpořit provádění projektů v oblasti cenově dostupného bydlení vypracovaných ve spolupráci mezi EIB a Komisí; zdůrazňuje, že je důležité zajistit přístup k informacím, výměnu znalostí o finančních nástrojích EU pro bydlení a individualizovanou poradenskou podporu pro rozvoj a realizaci projektů, a to i v rámci celoevropské investiční platformy pro dostupné a udržitelné bydlení;
13. navrhuje zlepšení statistického nástroje na úrovni EU pro přístup k údajům o přidělování finančních prostředků, kterou jsou v rámci politiky soudržnosti poskytovány na bydlení; zdůrazňuje, že je třeba urychleně přijmout navrhované nařízení o evropské statistice týkající se obyvatelstva a bydlení, aby bylo možné vytvářet politiky založené na důkazech a lépe přidělovat zdroje v rámci politiky soudržnosti, a žádá Eurostat, aby sledoval trendy investic v rámci politiky soudržnosti, územní nerovnováhu a dopady cestovního ruchu a krátkodobých pronájmů; dále vyzývá k posílení spolupráce s Evropským účetním dvorem při využívání fondů politiky soudržnosti pro cenově dostupné bydlení a doporučuje, aby byly tyto údaje začleněny do budoucích programů politiky soudržnosti s cílem řešit cenovou dostupnost a investiční mezery;
14. domnívá se, že příjem z pronájmu může být strukturálním prvkem, který doplní příjmy občanů v době ekonomické nejistoty; zdůrazňuje, že je nezbytné požadovat transparentnost rozsáhlých investic do

nemovitostí a sledovat finanční produkty spojené s trhy s bydlením;

Aktualizovaná politika soudržnosti na období 2021-2027 pro řešení krizí v oblasti bydlení

15. naléhavě vyzývá orgány odpovědné za správu fondů politiky soudržnosti na národní a regionální úrovni, aby zvážily využití přezkumu programů politiky soudržnosti v polovině období v programovém období 2021–2027 jako příležitosti k tomu, aby se alespoň zdvojnásobily finanční prostředky vyčleněné na cenově dostupné bydlení, zajistil vyváženější přístup mezi novým bydlením a intervencemi v oblasti energetické účinnosti, posílil přímější přístup k finančním prostředkům EU pro regionální a místní orgány a také orgány měst a obcí; doporučuje, aby členské státy vypracovaly vnitrostátní strategie v oblasti bydlení s cílem poskytnout další řešení a aby využily stávajících možností převodu prostředků mezi fondy politiky soudržnosti k posílení těchto investic a zjednodušení administrativních postupů s cílem urychlit investice do bydlení; připomíná však, že samotný přesun prostředků v rámci politiky soudržnosti krizi bydlení nevyřeší a že je třeba plně respektovat základní úlohu politiky soudržnosti při posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti; vyzývá Komisi a členské státy, aby využily finanční prostředky dostupné v rámci nástroje NextGenerationEU, EIB a politiky soudržnosti ke zvýšení svých investic do bydlení a souvisejících služeb;
16. připomíná, že oblast bydlení je v pravomoci jednotlivých členských států a je do značné míry řízena regionálními a místními orgány; zdůrazňuje, že při řešení krize bydlení je nezbytné dodržovat zásadu subsidiarity a vycházet při tom z místní úrovně a že je třeba zejména respektovat regionální a místní orgány v této oblasti; vyzývá proto k pružné podpoře EU, která by byla v souladu s národními, regionálními a místními specifiky; připomíná, že je důležité plně dodržovat zásadu partnerství, evropský kodex chování pro partnerskou spolupráci a zásady víceúrovňové správy při veškerém programování, provádění a monitorování a při každé změně programů v rámci politiky soudržnosti, a zajistit tak aktivní zapojení regionálních a místních orgánů a dalších zúčastněných stran; vyzývá Komisi, aby zabránila centralizaci programů financování na vnitrostátní úrovni a poskytovala regionálním a místním orgánům více příležitostí ke zjištění toho, jaké fondy se v rámci politiky soudržnosti nabízejí, zejména v oblasti bydlení, a k jejich náležitému využívání; zdůrazňuje, že je třeba posílit investice do budování administrativních kapacit, zejména pro regionální a místní orgány, s cílem umožnit účinné decentralizované řízení a poskytování finančních prostředků EU;
17. je si vědom toho, že rostoucí ceny nemovitostí jsou důsledkem mnoha faktorů, včetně omezené nabídky, nadměrných byrokratických překážek, nedostatku pracovních sil a dynamiky trhu, a naléhavě

vyzývá členské státy, aby vyvážily cenovou dostupnost s právní jistotou a investičními pobídkami; zasazuje se o zjednodušené a účinné nástroje politiky soudržnosti, jejichž cílem by bylo snížit regionální rozdíly v přístupu k cenově dostupnému bydlení, a vyzývá ke zjednodušení, transparentnosti a dostupnosti fondů politiky soudržnosti; navrhuje podpořit místní subjekty snížením administrativní zátěže; vyzývá Komisi, aby přezkoumala stávající předpisy, které mají dopad na stavební a renovační odvětví, s cílem určit překážky spojené mimo jiné s pravidly pro zadávání veřejných zakázek a státní podporu, které zdržují projekty financované z prostředků poskytovaných v rámci politiky soudržnosti;

18. konstatuje, že většina členských států označila cenovou dostupnost bydlení za prioritu; vyzývá Komisi, aby současnou cenovou nedostupnost bydlení považovala za dlouhodobý jev a aby navrhla revizi stávajících nařízení o EFRR/Fondu soudržnosti, ESF+ a Fondu pro spravedlivou transformaci s cílem podpořit investice zaměřené na zmírnění sociálně-ekonomických důsledků krize v oblasti bydlení, zejména ve městech, a aby zároveň vzala na vědomí specifické problémy trhu s bydlením ve venkovských oblastech a na ostrovech; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby veřejné finanční prostředky EU doplňovaly vnitrostátní investice; vyzývá k vytvoření regulačního rámce, který by podporoval renovaci stávajících budov s cílem zlepšit podmínky bydlení, aniž by to ohrozilo dostupnost na trhu; zdůrazňuje, že finanční prostředky politiky soudržnosti určené na bydlení musí být v souladu s cíli politiky, aby se zabránilo přelidňování měst a podpořilo úsilí v boji proti vyhlidňování v regionech, v nichž je to problém; navrhuje řešit jak vyhlidňování, tak nedostatek bydlení prostřednictvím lepších projektů v oblasti propojení; domnívá se, že tento typ investic by měl jít ruku v ruce s poskytováním dalších základních služeb, jako je zdravotnictví, vzdělávání, energetika a vodohospodářské služby; zdůrazňuje zejména, že je třeba řešit dopad nákladů na bydlení na nezaměstnané osoby, rodiny samoživitelů a mladé lidi ohrožené chudobou a předcházet riziku sociálního vyloučení a jevu týkajícího se osob, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), s cílem snížit nerovnosti a podpořit sociální soudržnost;
19. dále navrhuje, aby Komise do revize nařízení o ESF+ a EFRR/FS zahrnula nové flexibilní specifické cíle týkající se veřejného, neziskového, sociálního, cenově dostupného, družstevního a udržitelného bydlení, zejména v rámci cíle č. 2 politiky soudržnosti na období 2021–2027, který se týká ekologičtější a bezuhlíkové Evropy, politického cíle č. 4 týkajícího se sociálněji Evropy a politického cíle č. 5, jímž je Evropa bližší občanům, aby bylo možné financovat opatření k řešení nedostatku bydlení, zlepšit kvalitu bydlení, snížit náklady na energie, zejména pro domácnosti s nízkými příjmy, v nichž jsou mimo jiné neúměrně zastoupeni nezaměstnaní, samoživitelé, svobodné ženy a nájemníci, a zajistit, aby všichni

občané měli přístup k cenově dostupnému, udržitelnému a důstojnému bydlení; zdůrazňuje, že tyto specifické cíle musí být prováděny v úzké spolupráci s regionálními a místními orgány, kde jsou investice realizovány, čímž se zajistí soulad s jejich strategiemi udržitelného územního rozvoje, a navrhuje, aby byly tyto investice zahrnuty do taxonomie nařízení (EU) 2019/2088 o zveřejňování informací týkajících se udržitelnosti v odvětví finančních služeb¹ v souladu s článkem 9 uvedeného nařízení; v této souvislosti vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby podporovaly začlenění cenově dostupného bydlení, zejména pro domácnosti s nízkými příjmy, do nových stavebních projektů způsobem, který bude odrážet potřeby místního trhu s bydlením a sociální situaci a zároveň zajistí členským státům flexibilitu při stanovování vhodných vnitrostátních nebo regionálních cílů;

20. vyzývá Komisi, aby navrhla rozšířit rozsah podpory z finančních prostředků politiky soudržnosti nad rámec podpory energetické účinnosti nebo obnovitelných zdrojů energie v oblasti bydlení a sociálního bydlení tak, aby zahrnovala efektivní využívání vody a renovace a integrovala inovativní a udržitelné přístupy, které zvyšují cenovou dostupnost, jako jsou komunitní pozemkové fondy, družstva a modely nákladů na nájemné, a zároveň zajišťují řešení bydlení, která jsou v souladu se zásadami oběhového hospodářství, jež podporují environmentálně odpovědnější odvětví bydlení; dále vyzývá k tomu, aby se z prostředků ESF+ podporovala doplňková opatření, jako jsou příspěvky na bydlení pro nájemníky a iniciativy sociálního začleňování spojené s cenově dostupným bydlením; navrhuje doplnit specifická opatření na prevenci a řešení bezdomovectví, která podpoří přístup „bydlení jako priorita“ a zajistí, aby domácnosti s nízkými příjmy žijící v nevyhovujícím bydlení a v energetické chudobě získaly možnost renovace;
21. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že investice do bydlení v rámci politiky soudržnosti budou zahrnovat cílená opatření na podporu mladých lidí, rodin samoživitelů a rodin s nízkými příjmy, starších osob, žen, dětí a marginalizovaných skupin, které jsou oběťmi násilí nebo diskriminace při přístupu k cenově dostupnému, bezpečnému a odpovídajícímu bydlení; zdůrazňuje, že podpora bydlení musí být součástí širšího rámce sociálního začleňování a ochrany, který zajistí dosažitelnost, bezpečnost a důstojnost pro všechny zranitelné skupiny; zdůrazňuje, že využívání finančních prostředků EU na projekty bydlení nesmí přispívat k segregaci nebo sociálnímu vyloučení;
22. požaduje lepší přístup k financování s cílem podpořit investice do místní transformace energetiky, včetně energetické účinnosti, decentralizované distribuce energie, energie z obnovitelných zdrojů

¹ Úř. věst. L 317, 9.12.2019, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2088/oj>.

a iniciativ udržitelného oběhového hospodářství; zdůrazňuje, že je třeba dále zvýšit a zefektivnit investice v rámci politiky soudržnosti do sociálního, veřejného a neziskového, energeticky úsporného, odpovídajícího, důstojného a cenově dostupného bydlení, jakož i do řešení problému bezdomovectví a vyloučení z přístupu k bydlení; vyzývá Komisi a členské státy, aby do politik v oblasti bydlení plně začlenily strategii „renovační vlny“ a zajistily, aby se renovace zaměřovaly nejen na energetickou účinnost a řešení tepelných mostů, ale také na přeměnu nedostatečně využívaných a opuštěných budov na cenově dostupné a dosažitelné bydlení; vybízí Komisi, aby prostřednictvím strategie renovační vlny usnadnila partnerství veřejného a soukromého sektoru pro rozsáhlé projekty obnovy měst, a zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby finanční nástroje EU dostatečně podporovaly veřejné a neziskové bydlení, vlastníky domů, pronajímatele, drobné vlastníky nemovitostí a developery při modernizaci stávajícího bytového fondu;

23. doporučuje, aby Komise navrhla dodatečnou míru spolufinancování až do výše 100 % a mimořádné předběžné financování s ohledem na několik cílených priorit v oblasti cenově dostupného bydlení a aby byly investice do cenové dostupnosti bydlení zohledněny v rámci požadavků na tematické zaměření a výdajů souvisejících s klimatem;
24. žádá Komisi, aby vymezila flexibilní společný rámec EU pro nárok na sociální a cenově dostupné bydlení s transparentními a nediskriminačními kritérii, která místním a regionálním orgánům umožní zvýšit účinnost preventivních zásahů tím, že určí možné cílové skupiny, jako jsou domácnosti s nízkými a středními příjmy, které si nemohou zajistit bydlení za tržních podmínek, ať už kvůli své finanční situaci, nebo kvůli svým zvláštním potřebám, včetně osob se zdravotním postižením, mladých nebo starších osob a osob, které potřebují podporu z EFRR-FS a ESF+ pro přístup k bydlení, jež je přizpůsobeno jejich potřebám, splňuje odpovídající normy kvality a je poskytováno za dostupnou cenu; požaduje, aby byla věnována zvláštní pozornost mladým lidem, zejména v oblastech, kde většina mladých lidí nadále žije v domácnosti rodičů; navrhuje zavést systém „včasného varování“, a to i prostřednictvím nástrojů, jako je umělá inteligence, aby bylo možné předvídat rizika vyloučení z bydlení, přičemž by měly být plně respektovány zásady transparentnosti, ochrany údajů a nediskriminace;
25. zdůrazňuje, že přístup k odpovídajícímu, důstojnému a cenově dostupnému bydlení je základním sociálním právem a předpokladem účasti na sociálním a hospodářském životě a blahobytu, a požaduje začlenění aspektů cenové dostupnosti bydlení do všech příslušných politik EU v oblasti zaměstnanosti a sociální politiky; konstatuje, že je důležité podporovat politiky zaměřené na rodinu; navrhuje vytvoření evropské charty, která by objasňovala úlohu vlád členských států při uznávání a uplatňování bydlení jako sociálního práva;

26. konstatuje, že kombinování a doplňování grantů z EFRR/politiky soudržnosti, ESF+ a FST s finančními nástroji EIB může přispět ke zvýšení pákového efektu investic a zlepšení přístupu developerů, stavebních společností i konečných příjemců k financování ; podporuje vytvoření vyhrazeného nástroje pro bydlení v rámci struktury finančních nástrojů EIB; zdůrazňuje, že pro účinné a strategické využívání investic a pro multiplikační efekt finančního úsilí je nezbytné zjednodušení fondů a transparentnost při jejich využívání;
27. vybízí Komisi a EIB, aby zavedly přísné, transparentní, inkluzivní a spravedlivé mechanismy přidělování prostředků, jakož i sociální a udržitelné podmínky pro konečné příjemce finančních prostředků a finančních nástrojů EU; zdůrazňuje, že v zájmu optimalizace bytového fondu a zajištění efektivního využívání zdrojů by měl být uplatňován vyvážený přístup, který by zahrnoval veřejné či neziskové bydlení a zapojení soukromého sektoru prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru; zastává názor, že programy cenově dostupného bydlení mohou zahrnovat mimo jiné veřejné vlastnictví nemovitostí, pozemků a budov ve vlastnictví ústředních a místních veřejných orgánů; domnívá se proto, že by veřejné subjekty měly mít pod dohledem veřejných orgánů povolen přístup k soukromému sektoru a zároveň by měla být zajištěna silná podpora poskytovatelům sociálního bydlení a dalším neziskovým subjektům, které se zabývají poskytováním cenově dostupného bydlení; zdůrazňuje, že je důležité upřednostňovat skupiny s nejnižšími příjmy, které jsou neúměrně postiženy náklady na bydlení;

Cenová dostupnost bydlení v budoucí politice soudržnosti po roce 2027

28. konstatuje, že investice do cenově dostupného, důstojného, přístupného a udržitelného bydlení, včetně opatření, jako je sociální, veřejné a neziskové bydlení a programy cenově dostupného pronájmu pro zranitelné domácnosti a domácnosti s nízkými a středními příjmy, zejména početné rodiny, by měly být jednou ze strategických priorit nadcházejících fondů soudržnosti EU v příštím víceletém finančním rámci na období po roce 2027 a že strategie renovační vlny musí být zakotvena v pravidelných programech politiky soudržnosti, aby byla zajištěna její kontinuita, aniž by to kladlo nadměrnou zátěž na vlastníky nemovitostí; zdůrazňuje, že ve všech projektech bydlení financovaných EU jsou nutné závazné normy přístupnosti a univerzální design v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením, přičemž je třeba upřednostnit investice do úprav bydlení, inteligentních asistenčních technologií a renovací, které umožní nezávislý život; zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost mladým a budoucím generacím, zejména v oblastech, kde většina mladých lidí není ekonomicky nezávislá a nadále žije v domácnosti rodičů, zejména studentům a pracovníkům na začátku kariéry, a to podporou

při zahájení jejich nezávislého života;

29. vyzývá Komisi, aby vypracovala komplexní pokyny a doporučení pro členské státy ohledně využívání integrovaných přístupů založených na více fondech s cílem podpořit rozsáhlé investice do cenově dostupného a sociálního bydlení, související infrastruktury a komunitních služeb, které podporují sociální začlenění a územní soudržnost; zdůrazňuje, že je důležité využívat vhodnou kombinaci grantů a finančních nástrojů, a uznává, že granty jsou klíčové pro podporu opatření v oblasti sociálního začleňování nájemníků; domnívá se, že vedle financování v rámci politiky soudržnosti lze k řešení krize v oblasti bydlení použít i další nástroje, jako je program Horizont Evropa, na podporu výzkumných a vývojových projektů ve stavebnictví a související technologie; vyzývá Komisi, aby úzce spolupracovala s vnitrostátními a regionálními orgány s cílem zjednodušit pravidla financování, zefektivnit postupy podávání žádostí a zajistit rychlejší přístup k finančním prostředkům pro projekty v oblasti cenově dostupného bydlení;
30. konstatuje, že investice do cenově dostupného a udržitelného bydlení pro obyvatelstvo v oblastech se zvláštními demografickými charakteristikami by měly být další ze strategických priorit nadcházejících fondů soudržnosti EU v příštím víceletém finančním rámci po roce 2027;
31. vyzývá Komisi, aby zajistila, že žádné financování cenově dostupného bydlení neohrozí příspěvky na výdaje na ochranu klimatu v rámci politiky soudržnosti;
32. zdůrazňuje, že při navrhování iniciativ v oblasti bydlení a energetické účinnosti je důležité chránit historická centra měst a zachovat evropské historické a kulturní dědictví; zdůrazňuje obrovský potenciál udržitelné renovace prázdných a starých budov s důrazem na účinné využívání zdrojů, poskytování cenově dostupného bydlení a posílení sociální soudržnosti, zejména ve vesnicích a malých komunitách; požaduje, aby se v rámci politiky soudržnosti aktivně podporovaly energeticky účinné renovace a investice do cenově dostupného bydlení, které podporují nulové čisté emise v souladu se směrnicí o energetické náročnosti budov; dále požaduje pobídky, včetně fiskální a technické podpory pro místní a regionální orgány, na podporu renovace a opětovného využití nevyužívaných nebo opuštěných budov, čímž se zvýší nabídka bydlení bez dalšího využívání půdy;
33. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné řešit problémy s bydlením, jimž čelí mladí lidé, kteří se potýkají s rostoucími překážkami v přístupu k cenově dostupnému bydlení, zejména v městských oblastech s vysokou poptávkou a regionech s vysokou nezaměstnaností mladých lidí; zdůrazňuje potřebu užšího propojení Sociálního klimatického fondu (SCF) s nástroji politiky soudržnosti, zejména při

podpoře investic do sociálního a cenově dostupného bydlení a cílené pomoci, aby se nájemné bydlení stalo pro mladé lidi dostupnějším; zdůrazňuje, že je důležité začlenit mladé lidi a mladé rodiny do vnitrostátních strategií bydlení, a požaduje přijetí tomu přizpůsobených opatření, včetně daňových pobídek, nízkouročených půjček, záruk nájemného a rozsáhlých záruk na podporu kupujících, kteří si nemovitost k bydlení kupují poprvé; vybízí členské státy, aby přezkoumaly daňové pobídky pro vlastníky nemovitostí, kteří pronajímají nemovitosti mladým lidem nebo rodinám na základě dlouhodobých smluv, což by pomohlo rozšířit trh s nájemním bydlením a stabilizovat ceny; zasazuje se o využívání nástrojů politiky soudržnosti ke zvýšení investic do studentského ubytování a cenově dostupného bydlení a k zajištění přístupu ke stabilním možnostem bydlení s podporou veřejné dopravy, základních služeb a vzdělávání, zejména pro mladé lidi z nízkopříjmových domácností; navrhuje proto, aby budoucí ESF+ po roce 2027 podporoval přístup k bydlení pro mladé lidi prostřednictvím záruk nebo jiných finančních programů s cílem zvýšit cenovou dostupnost půjček;

34. dále vyzývá Komisi, aby do budoucí politiky soudržnosti zahrnula podporu územní odolnosti a podporu komunit a rodin, zejména ve venkovských a ostrovních oblastech, v podobě zajištění odolného bydlení, které dokáže odolat dopadům přírodních katastrof a účinkům neočekávaných událostí zejména v regionech, které jsou vysoce vystaveny dopadu extrémních povětrnostních jevů souvisejících se změnou klimatu; žádá, aby se z finančních prostředků EU podporovala obnova bydlení v případě přírodních katastrof a aby se prosazovala zásada obnovy k lepšímu; domnívá se, že klimatická rizika neúměrně postihují zranitelné skupiny obyvatelstva, což dále omezuje jejich schopnost zotavit se z katastrof;
35. je přesvědčen, že podpora cenově dostupného bydlení by měla upřednostňovat přestavby a renovace před novostavbami a měla by podporovat klimaticky neutrální stavební postupy efektivně využívající zdroje, kolektivní bydlení a ekologické přístupy k mobilitě, s cílem zlepšit kvalitu života lidí; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny investice do bydlení financované EU byly v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu, a to zajištěním přísných norem energetické účinnosti, snížením energetické chudoby a začleněním opatření pro přizpůsobení se klimatu; vyzývá Komisi, aby urychleně revidovala přílohu I nařízení o společných ustanoveních a na základě svého přezkumu uznala investice do sociálního, cenově dostupného a udržitelného bydlení jako příspěvek k cílům v oblasti klimatu, což členským státům umožní splnit cíle EFRR v oblasti klimatu ve výši 30 %; požaduje udržitelné stavebnictví s podporou politiky soudržnosti, které využívá biologické materiály a cenotvorbu na základě skutečných nákladů, včetně nákladů na údržbu a ochranu životního prostředí; v této souvislosti zdůrazňuje, že v zájmu dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu a Pařížské dohody je důležité posílit zásadu „znečišťovatel platí“ a podporovat dekarbonizaci;

36. navrhuje, aby do budoucí politiky soudržnosti bylo zahrnuto navýšení finančních prostředků na bydlení na základě vnitrostátních, regionálních a místních strategií cenově dostupného a udržitelného bydlení pro zranitelné domácnosti, domácnosti s nízkými a středními příjmy, rodiny s více dětmi a rodiny samoživitelů, včetně řešení sociálního a asistovaného bydlení pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby; uznává úlohu místních a regionálních orgánů při vypracovávání těchto strategií; trvá na tom, že by toto financování mělo přispívat k sociální soudržnosti v celé EU; připomíná důležitost silných vazeb mezi venkovem a městy a potřebu zvláštní podpory pro ženy ve venkovských oblastech;
37. vyzývá Komisi, aby mezi explicitní politické cíle politiky soudržnosti po roce 2027 zahrnula odstranění bezdomovectví, boj proti neodpovídajícímu bydlení a řešení energetické chudoby obyvatel s nejnižšími příjmy a aby na tyto priority vyčlenila značné finanční prostředky; dále vyzývá k tomu, aby byl přístup k bydlení a souvisejícím službám považován za klíčovou oblast v rámci budoucích politických cílů, se silným zaměřením na podporu budoucích generací a městské agendy; zdůrazňuje, že opatření související s bydlením financovaná v rámci politiky soudržnosti musí reagovat na potřeby a specifika regionálních a místních orgánů a přispívat k cílům v oblasti soudržnosti stanoveným ve Smlouvách; navrhuje, aby Komise propojila investice do dopravních a veřejných služeb s poskytováním cenově dostupného bydlení, aby měli příjemci odpovídající přístup k základním službám, a vyzývá členské státy, aby zajistily soulad mezi vnitrostátními politikami v oblasti bydlení, dopravy a veřejných služeb;
38. vyzývá Komisi a EIB, aby do budoucí politiky soudržnosti začlenily zvláštní požadavek na dobu trvání operací, jež zahrnují investice do cenově dostupné a udržitelné infrastruktury bydlení z prostředků politiky soudržnosti, aby se zabránilo spekulacím s nemovitostmi; zastává názor, že by Komise měla vytvořit právní rámec, který umožní, aby pozemky a obydlí podpořené finančními prostředky EU zůstaly ve vlastnictví nebo případně ve správě orgánů veřejné správy, poskytovatelů sociálního bydlení a dalších neziskových subjektů, aby si koneční příjemci finančních prostředků a jejich koncoví uživatelé zachovali vlastnictví domů;
39. doporučuje stanovení dlouhodobých podmínek pro příjemce prostředků z politiky soudržnosti na dostupné bydlení, aby se podpořilo právo zůstat v oblastech měst s regulovaným nájemným, zejména v oblastech, které čelí tlaku na bydlení v důsledku cestovního ruchu, gentrifikace nebo investičních spekulací, včetně městských center, ostrovů, nejvzdálenějších regionů a pobřežních oblastí, aniž by byly nepřiměřeně znevýhodňovány legitimní aktivity v oblasti nemovitostí; doporučuje rovněž vyloučení krátkodobých spekulativních investorů zavedením záruk proti krátkodobým spekulativním akvizicím, včetně omezení rychlého dalšího prodeje;

zdůrazňuje, že je důležité zajistit právo zůstat pro občany v oblastech, kde je nedostatek vhodného a cenově dostupného bydlení; vyzývá Komisi, aby vydala konkrétní pokyny, jak tuto zásadu provádět a prosazovat ve všech politikách EU; vyzývá k výraznějšímu uplatňování této zásady jako průřezové zásady ve všech politikách EU, aby podporovaly cíle sociální, hospodářské a územní soudržnosti, jak je stanoveno v článcích 3 a 174 SFEU;

40. vyzývá Komisi, aby do víceletého finančního rámce na období 2028-2034 začlenila Nový evropský Bauhaus jako samostatný program s dostatečnými finančními prostředky, aby bylo možné začlenit hodnoty Nového evropského Bauhausu do iniciativ a příslušných budoucích právních předpisů podporovaných evropskou strategií cenově dostupného bydlení;
41. připomíná, že politika soudržnosti by měla podporovat spolupráci mezi architekty, urbanisty, developery projektů, inženýry, pracovníky ve stavebnictví a dalšími odborníky, aby byl zajištěn komplexní přístup k rozvoji měst a venkova a aby se přispělo k řešení přetrvávající krize v oblasti bydlení;
 -
 - ◦
42. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a vnitrostátním a regionálním parlamentům členských států.